

PRESUDA SUDA

18. svibnja 1994. (*)

„Tužba za poništenje – Uredba – Fizička ili pravna osoba – Uvjeti dopuštenosti tužbe
– Opis pjenušaca – Uvjeti za upotrebu izraza „crémant”“

U predmetu C-309/89,

Codorniu SA, društvo osnovano prema španjolskom pravu, sa sjedištem u San Sadurní de Noya (Španjolska), koje zastupaju Enric Picañol, Antonio Creus, Concepción Fernández i Mercedes Janssen, iz odvjetničke komore u Barceloni, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourggu pri odvjetničkom uredi Arendt i Medernach, 8-10 rue Mathias Hardt,

tužitelj,

protiv

Vijeća Europske unije, koje zastupaju Yves Cretien, pravni savjetnik, i German-Luis Ramos Ruano, iz pravne službe, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourggu pri uredu Bruna Eynarda, direktora pravne službe Europske investicijske banke, 100 Boulevard Konrad Adenauer, Kirchberg,

tuženika,

koje podupire

Komisija Europskih zajednica, koju zastupa José Luis Iglesias Buhigues, pravni savjetnik, u svojstvu agenta, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourggu pri uredu Georgiosa Kremlisa, iz njezine pravne službe, Wagner Centre, Kirchberg,

intervenijent,

povodom tužbe za poništenje članka 1. stavka 2. točke (c) Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2045/89 od 19. lipnja 1989. o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 3309/85 o utvrđivanju općih pravila za opis i predstavljanje pjenušaca i gaziranih pjenušaca (SL L 202, str. 12.), u dijelu u kojem se njome dodaje stavak 5.a točka (b) u članak 6. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3309/85 od 18. studenoga 1985. (SL L 320, str. 9.),

SUD,

u sastavu: O. Due, predsjednik, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida i M. Díez de Velasco (predsjednici vijeća), C. N. Kakouris, F. Grévisse, M. Zuleeg, P. J. G. Kapteyn i J. L. Murray (izvjestitelj), suci,

nezavisni odvjetnik: C. O. Lenz,

tajnik: L. Hewlett, administratorica,
uzimajući u obzir izvještaj za raspravu,
saslušavši usmena očitovanja stranaka na raspravi održanoj 22. rujna 1992.,
saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 27. listopada 1992.,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjevom podnesenim tajništvu Suda 9. listopada 1989., Codorniu SA je na temelju drugog stavka članka 173. Ugovora o EEZ-u podnio tužbu za poništenje članka 1. stavka 2. točke (c) Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2045/89 od 19. lipnja 1989. o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 3309/85 o utvrđivanju općih pravila za opis i predstavljanje pjenušaca i gaziranih pjenušaca (SL L 202, str. 12.), u dijelu u kojem se njome dodaje stavak 5.a točka (b) u članak 6. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3309/85 od 18. studenoga 1985. (SL L 320, str. 9.).
- 2 Prethodno navedenu Uredbu br. 3309/85 Vijeće je donijelo na temelju članka 54. stavka 1. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 337/79 od 5. veljače 1979. o zajedničkoj organizaciji tržišta vina (SL L 54, str. 1.) kojom se predviđa donošenje pravila u vezi s opisom i predstavljanjem proizvodâ u sektoru vina.
- 3 Uredbom br. 3309/85 utvrđuje se razlika između obveznih podataka potrebnih za identifikaciju pjenušaca i neobveznih podataka namijenjenih za određivanje bitnih svojstava proizvoda ili za dostatno razlikovanje tog proizvoda od drugih proizvoda iste kategorije na tržištu. Iako je izbor podataka u načelu prepusten zainteresiranim osobama, kako bi se na tržištu pjenušaca održalo pošteno tržišno natjecanje utvrđena su posebna pravila za upotrebu određenih prestižnih neobveznih podataka zbog kojih bi se vjerojatno mogla povećati vrijednost proizvoda.
- 4 U skladu s prvim podstavkom članka 6. stavka 4. Uredbe br. 3309/85, kako je izmijenjena člankom 1. stavkom 2. točkom (b) Uredbe br. 2045/89, izrazi „fermentirano u boci tradicionalnom metodom”, „tradicionalna metoda”, „klasična metoda” ili „klasična tradicionalna metoda” i bilo koji izraz koji nastanu njihovim prevođenjem, mogu se koristiti samo za opis, posebno, kvalitetnih pjenušaca koji su proizvedeni u određenim područjima i koji ispunjavaju uvjete iz drugog podstavka stavka 4. U skladu s drugim podstavkom, upotreba gore navedenih izraza u vezi s vinom dopuštena je samo pod uvjetom da je proizvod postao pjenušav naknadnim alkoholnim vrenjem u boci, da je barem devet mjeseci bio neprekidno u doticaju s vinskim talogom u istom poduzeću od trenutka pripreme kupaže, te da je od vinskog taloga odvojen pretakanjem.

- 5 Uredbom br. 2045/89 se Uredba br. 3309/85 dopunjuje uglavnom u vezi s kvalitetnim pjenušcima proizvedenim u određenim područjima iz Uredbe Vijeća (EEZ) br. 823/87 od 16. ožujka 1987. o utvrđivanju posebnih odredaba u vezi s kvalitetnim vinima proizvedenim u određenim područjima (SL L 84, str. 59.).
- 6 U prvoj uvodnoj izjavi Uredbe br. 2045/89 navodi se da bi radi olakšavanja prodaje određenih kvalitetnih pjenušaca trebalo proširiti izbor koji se vinarima nudi u vezi s izrazima na etiketi kojima se pojašnjava da se radi o kvalitetnim pjenušcima proizvedenim fermentacijom u boci tradicionalnom metodom.
- 7 U skladu s trećom uvodnom izjavom Uredbe br. 2045/89, kako bi se zaštitili takvi tradicionalni opisi koji su se koristili u Francuskoj i u Luksemburgu za proizvode određenog podrijetla, izraz „*crémant*” trebalo bi rezervirati za određene kvalitetne pjenušce proizvedene u tim dvjema zemljama.
- 8 Zbog toga je člankom 1. stavkom 2. točkom (c) Uredbe br. 2045/89 (dalje u tekstu: sporna odredba) u članak 6. Uredbe br. 3309/85 dodan novi stavak 5.a koji glasi:
- „u slučaju kvalitetnog pjenušca proizvedenog u određenom području, koji ispunjava uvjete utvrđene u drugom podstavku stavka 4.:
- [...]
- (b) izraz „*crémant*” rezerviran je za kvalitetne pjenušce proizvedene u određenim područjima u Francuskoj i Luksemburgu:
- za koje je ovaj izraz, zajedno s nazivom određenog područja, koristila država članica u kojoj je vino bilo proizvedeno, i
 - koji su proizvedeni u skladu s posebnim pravilima koja su za njihovu proizvodnju utvridle gore spomenute države članice.
- Međutim, izraz „*crémant*”, na francuskom ili u prijevodu, može se tijekom pet vinogradarskih godina koristiti za opisivanje pjenušca koji se tradicionalno tako opisivao na dan 1. rujna 1989.” [neslužbeni prijevod]
- 9 U skladu s člankom 2., Uredba br. 2045/89, stupila je na snagu 1. rujna 1989.
- 10 Codorniu je španjolsko trgovačko društvo koje proizvodi i stavlja na tržište kvalitetne pjenušce proizvedene u određenim područjima. Vlasnik je španjolskog grafičkog žiga „*Gran Cremant de Codorniu*”, koji od 1924. koristi za označavanje jednog od svojih kvalitetnih pjenušaca proizvedenih u određenom području. Codorniu je glavni proizvođač kvalitetnih pjenušaca proizvedenih u određenom području u Zajednici, čija oznaka uključuje izraz „*crémant*”. Drugi proizvođači s poslovnim nastanom u Španjolskoj također upotrebljavaju izraz „*Gran Cremant*” za označavanje svojih kvalitetnih pjenušaca proizvedenih u određenom području.
- 11 Budući da je spornu odredbu smatrao nezakonitom, Codorniu je podnio ovu tužbu.

- 12 Vijeće je podnijelo prigovor nedopuštenosti na temelju prvog podstavka članka 91. stavka 1. Poslovnika Suda. Rješenjem od 5. prosinca 1990. Sud je u skladu s prvim podstavkom članka 91. stavka 4. Poslovnika odgodio donošenje odluke do konačne presude.
- 13 Rješenjem od 31. siječnja 1990. Sud je u skladu s člankom 93. stavnima 1. i 2. Poslovnika odobrio Komisiji Europskih zajednica intervenciju u potporu zahtjevu tuženika.

Dopuštenost

- 14 U potporu svojem prigovoru nedopuštenosti Vijeće navodi da spornu odredbu nije donijelo na temelju okolnosti svojstvenih za određene proizvodače, nego na temelju odluke iz područja vinske i vinogradarske politike, koja je primijenjena u odnosu na određeni proizvod. Spornom odredbom upotreba izraza „*crémant*” predviđa se samo za kvalitetne pjenušce proizvedene u određenim područjima, pod posebnim uvjetima, u određenim državama članicama. Stoga ona predstavlja mjeru koja se primjenjuje na objektivno utvrđene okolnosti i proizvodi pravne učinke u pogledu općenito i apstraktno određenih kategorija osoba.
- 15 Prema mišljenju Vijeća, sporna se odredba odnosi na Codorniu samo u njegovom svojstvu proizvođača kvalitetnih pjenušaca proizvedenih u određenom području koji koristi izraz „*crémant*”, kao i na bilo kojeg drugog proizvođača koji se nalazi u jednakoj situaciji. Čak i da se u vrijeme donošenja ove odredbe mogao teoretski utvrditi broj i identitet proizvođača pjenušaca koji upotrebljavaju izraz „*crémant*”, predmetna mjera ostaje u osnovi regulatorna mjera po tome što se primjenjuje na temelju objektivnih pravnih ili činjeničnih okolnosti utvrđenih tim aktom, a koje su u skladu s njegovim ciljem.
- 16 Codorniu tvrdi da je sporna odredba u stvari odluka donesena u obliku uredbe. Ona nema opće područje primjene nego utječe na točno određenu skupinu proizvođača koja se ne može promijeniti. To su proizvođači koji su na dan 1. rujna 1989. tradicionalno označavali svoje pjenušce izrazom „*crémant*”. Za tu skupinu sporna odredba nema općenito područje primjene. Nadalje, izravna posljedica sporne odredbe bit će sprečavanje društva Codorniu da koristi izraz „*Gran Cremant*”, što će dovesti do gubitka 38 % njegovog prometa. Učinak je te štete da se to društvo, u smislu drugog stavka članka 173. Ugovora, razlikuje od bilo kojeg drugog poslovnog subjekta. Codorniu navodi da je Sud u svojoj sudskoj praksi već priznao dopuštenost tužbe za poništenje koju je fizička ili pravna osoba protiv uredbe podnijela u takvim okolnostima (vidjeti presudu od 16. svibnja 1991., Extramet Industrie/Vijeće, C-358/89, Zb., str. I-2501.).
- 17 Treba podsjetiti da u skladu s drugim stavkom članka 173. Ugovora, fizička ili pravna osoba može pokrenuti postupak za proglašenje uredbe nevaljanom pod uvjetom da odredbe o kojima se u postupku radi predstavljaju ustvari odluku koja se neposredno i osobno tiče te osobe.
- 18 Kao što je Sud već presudio, opća primjenjivost, a time i normativna priroda mjeru ne dovodi se u pitanje mogućnošću da se, s više ili manje točnosti, odredi broj ili čak identitet pravnih subjekata na koje se primjenjuje neka mjera u određenom trenutku,

sve dok se njezina primjena ostvaruje na temelju objektivnih pravnih ili činjeničnih okolnosti utvrđenih tim aktom, a koje su u skladu s njegovim ciljem (vidjeti nedavnu presudu od 29. lipnja 1993., Gibraltar/Vijeće, C-298/89, Zb., str. I-3605., t. 17.).

- 19 Iako je istina da u skladu s mjerilima iz drugog stavka članka 173. Ugovora sporna odluka po svojoj prirodi i po području primjene ima normativni karakter budući da se na predmetne poslovne subjekte primjenjuje općenito, time se ne sprečava da se na neke od njih odnosi osobno.
- 20 Fizičke ili pravne osobe mogu tvrditi da se sporna odredba odnosi na njih osobno, samo ako ona na njih utječe zbog određenih osobina koje su njima svojstvene ili zbog neke činjenične situacije koja je razlikuje od bilo koje druge osobe (vidjeti presudu od 15. srpnja 1963., Plaumann/Komisija, C-25/62, Zb., str. 95.).
- 21 Codorniu je registrirao grafički žig „*Gran Cremant de Codorniu*” u Španjolskoj 1924. te je tradicionalno upotrebljavao taj žig prije i nakon registracije. Zadržavajući pravo upotrebe izraza „*crémant*” samo za proizvođače iz Francuske i Luksemburga, spornom je odredbom društvu Codorniu onemogućena upotreba njegovog grafičkog žiga.
- 22 Iz toga slijedi da je za Codorniu nastala situacija zbog koje se on sa stajališta sporne odredbe razlikuje od svih drugih poslovnih subjekata.
- 23 Iz toga slijedi da se prigovor nedopuštenosti koji je podnijelo Vijeće mora odbiti.

Meritum

- 24 U prilog svojoj tužbi Codorniu iznosi nekoliko tužbenih razloga za poništenje na temelju kršenja Ugovora, kao prvo, posebno prvog stavka članka 7. i drugog podstavka članka 40. stavka 3. te kao drugo, članka 3. točke (f) i prvog stavka članka 42., kao i na temelju kršenja načela proporcionalnosti i ravnopravnosti, zlouporabe ovlasti i povrede bitnih postupovnih odredaba.
- 25 U pogledu prvog tužbenog razloga, Codorniu navodi da se svako različito postupanje prema sličnim proizvodima mora temeljiti na objektivnim mjerilima. Međutim, kvalitetni pjenušci proizvedeni u određenim područjima koji ispunjavaju uvjete iz članka 6. stavka 4. Uredbe br. 3309/85, slični su proizvodi. Iz toga slijedi da se isključivo pravo upotrebe izraza „*crémant*”, koji je samo moguća oznaka metode proizvodnje kvalitetnih pjenušaca proizvedenih u određenim područjima, ne može na temelju objektivnih mjerila ograničiti samo na Francusku i Luksemburg. Stoga sporna odredba predstavlja diskriminaciju, koja je protivna prvom stavku članka 7. i drugom stavku članka 40. Ugovora.
- 26 Primjereno je ponajprije istaknuti da se, na temelju načela nediskriminacije između proizvođača ili potrošača u Zajednici, koje je utvrđeno drugim podstavkom članka 40. stavka 3. Ugovora o EEZ-u i koje uključuje zabranu diskriminacije na temelju državljanstva iz prvog stavka članka 7. Ugovora o EEZ-u, u usporedivim situacijama ne smije postupati na različit način i da se u različitim situacijama ne smije postupati na jednak način, osim ako je takvo postupanje objektivno opravdano. To znači da se prema uvjetima proizvodnje ili potrošnje ne smije postupati različito osim na temelju

objektivnih mjerila kojima se osigurava proporcionalna raspodjela prednosti i nedostataka između zainteresiranih osoba, bez razlikovanja između područja država članica (vidjeti presudu od 13. prosinca 1984., Sermide/Casa Conguaglio Zucchero, C-106/83, Zb., str. 4209., t. 28.).

- 27 Spornom odredbom određuje se da se izraz „*crémant*” zajedno s imenom određenog područja može upotrebljavati samo za kvalitetne pjenušce proizvedene u određenim područjima u Francuskoj ili u Luksemburgu, koji ispunjavaju uvjete iz drugog podstavka članka 6. stavka 4. Uredbe 3309/85 i koji su proizvedeni u skladu s posebnim pravilima koje su te dvije države članice utvrdile za njihovu proizvodnju.
- 28 Dakle, jasno je da se izraz „*crémant*” ne odnosi prvenstveno na podrijetlo nego na metodu proizvodnje kvalitetnog pjenušca proizведенog u određenim područjima, posebno onu iz članka 6. stavka 4. Uredbe br. 3309/85. Budući da kvalitetni pjenušci proizvedeni u određenim područjima koji nose španjolski grafički žig „*Gran Cremant de Codorniu*” ispunjavaju uvjete predviđene spornom odredbom, proizlazi da se tom odredbom postupa različito prema usporedivim situacijama.
- 29 Stoga treba utvrditi je li takav postupak bio objektivno opravdan.
- 30 U tom pogledu, objašnjenje za ograničavanje upotrebe izraza „*crémant*” bila je briga za zaštitu opisa koji se u Francuskoj i Luksemburgu tradicionalno upotrebljavao za proizvode određenog podrijetla.
- 31 Nesporno je da su prve nacionalne mjere, kojima se u Francuskoj i Luksemburgu uređivala upotreba izraza „*crémant*” kao „tradicionalnog opisa”, bile donesene 1975. Međutim, Codorniu je za označavanje kvalitetnog pjenušca proizведенog u određenim područjima tradicionalno upotrebljavao svoj grafički žig koji sadrži riječi „*Gran Cremant*”, barem od 1924.
- 32 U tim se okolnostima ograničavanje upotrebe izraza „*crémant*” za kvalitetne pjenušce proizvedene u određenim područjima u Francuskoj i Luksemburgu ne može valjano opravdati na temelju tradicionalne upotrebe, budući da se time ne uvažava tradicionalna upotreba te oznake društva Codorniu.
- 33 Međutim, Komisija napominje da iz teksta sporne odredbe, prema kojoj izraz „*crémant*” mora biti popraćen specifikacijom područja proizvodnje, proizlazi da se izraz „*crémant*” ne odnosi toliko na metodu proizvodnje kvalitetnog pjenušca proizведенog u određenim područjima, koliko na njegovo podrijetlo.
- 34 U tom pogledu valja zamijetiti da se u skladu sa spornom odredbom izraz „*crémant*” u biti dodaje na temelju metode proizvodnje, budući da specifikacija područja proizvodnje služi samo za označavanje podrijetla kvalitetnog pjenušca proizведенog u određenim područjima. Stoga podrijetlo nije ni na koji način povezano s navođenjem izraza „*crémant*”, koji nije povezan sa zemljopisnim značajkama.
- 35 Stoga različito postupanje nije objektivno opravdano te se sporna odredba mora proglašiti ništavnom.

36 S obzirom na prethodno navedeno, nepotrebno je razmatrati ostale tužbene razloge koje je iznijelo društvo Codorniu.

Troškovi

37 Na temelju članka 69. stavka 2. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je snositi troškove. Kako Vijeće Europske unije nije uspjelo u postupku, treba mu naložiti plaćanje troškova. U skladu s člankom 69. stavkom 4. Poslovnika, Komisija Europskih zajednica, koja je intervenirala u predmetu, snosi vlastite troškove.

Slijedom navedenog,

SUD

odlučuje:

1. **Proglašava se ništavnim članak 1. stavak 2. točku (c) Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2045/89 od 19. lipnja 1989. o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 3309/85 o utvrđivanju općih pravila za opis i predstavljanje pjenušaca i gaziranih pjenušaca, u dijelu u kojem se njome dodaje stavak 5.a točka (b) u članak 6. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3309/85 od 18. studenoga 1985.;**
2. **Vijeću Europske unije nalaže se snošenje troškova.**
3. **Komisija Europskih zajednica snosit će vlastite troškove.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 18. svibnja 1994.

[Potpisi]

* Jezik postupka: španjolski